

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 82/18

Møtedato: 30.08.2018

Dato: 16.05.2018

Arkivsaksnr: 2018/4165

Fullmakt til å forhandle om eierskap i nasjonal universitetsavis

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 60/18, Status for utredning av muligheten for å etablere en nasjonal universitetsavis

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_60-18_statusnasjonaluniversitetsavis.pdf

Saken gjelder:

- UiB har det siste året vært i dialog med OsloMet om eierskap i en nasjonal universitetsavis (Khrono). Styret ble i sak 60/18 forelagt en utredning og skisse til rammer for avtale. Styret la i sitt vedtak til grunn at UiBs videre utredning av en mulig nasjonal avis ikke skal svekke hensyn til lokaldemokrati, fri og kritisk debatt om og ved UiB.
- Universitetsledelsen har hatt en konstruktiv og åpen dialog med styret i På Høyden. I denne saken bes det om fullmakter fra styret til å forhandle med OsloMet om eierskap i nasjonal universitetsavis.
- I en situasjon der UiB går inn i en nasjonal universitetsavis skal På Høyden videreføres som en lokalavis ledet av en ansvarlig redaktør og et styre nedsatt av UiB. Styret ansetter ansvarlig redaktør på åremål og avisens journalister slik det er i dagens modell.
- UiB garanterer videre for at redaksjonen i Bergen tilføres minst tre årsverk som kan avsettes til å produsere stoff for Khrono. De redaksjonelle ressursene vil da være samlokalisert i en Bergensredaksjon. I videre dialog og forhandlinger om nasjonal universitetsavis må styringslinjene klargjøres.

Forslag til vedtak:

1. Styret gir universitetsledelsen fullmakt til å sluttforhandle en avtale med OsloMet om eierskap i nasjonal universitetsavis i henhold til rammer gitt i denne saken. Fremforhandlet avtale forelegges Styret for godkjenning
2. Hvis det oppnås enighet om avtale forelegges Styret et forslag til reorganisering av På Høyden som lokalavis for UiB, med justert formålsparagraf

22.8.2018/Tore Tungodden

Vedlegg:

1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
82/18

Møtedato:
30.08.2018

Arkivsaksnr:
2018/4165

Fullmakt til å forhandle om eierskap i nasjonal universitetsavis

Bakgrunn

UiB har det siste året vært i dialog med OsloMet om eierskap i en nasjonal universitetsavis (Khrono). Styret ble i sak 60/18 forelagt en utredning og skisse til rammer for avtale om nasjonal universitetsavis og fattet følgende vedtak:

1. Styret legger til grunn at UiBs videre utredning av en mulig nasjonal avis ikke skal svekke hensyn til lokaldemokrati, fri og kritisk debatt om og ved UiB.
2. Styret ber universitetsledelsen utrede flere alternative muligheter for å posisjonere UiB og Bergen i videre utvikling av en nasjonal offentlig arena for vår sektor.
3. I påvente av videre utredning og behandling i universitetsstyret får styret for På Høyden fullmakt til å prolongere ansettelse av redaktør inntil endelig behandling i universitetsstyret foreligger.
4. Styret ber universitetsledelsen skissere en plan for hvordan arbeidet med internkommunikasjon ved UiB kan styrkes.

Oppfølging etter siste styremøte

Som oppfølging av vedtaket har universitetsledelsen etablert en åpen og konstruktiv dialog med styret i På Høyden. Universitetsledelsen har deltatt på styreseminar med På Høyden og har hatt dialogmøter med styret og styreleder om veien videre.

UiB og OsloMet, som eier av Khrono, har gjensidig orientert hverandre om status for prosessen. OsloMet har nå fått bekreftet interesse for deltakelse i en nasjonal universitetsavis fra Universitetet i Tromsø, Høgskulen på Vestlandet og Universitetet i Sørøst-Norge. UiB er sammen med de øvrige institusjonene invitert til dialogmøte med OsloMet 10.9 for å drøfte videre prosess for å utvikle en nasjonal universitetsavis. UiB er også kjent med at flere institusjoner har sendt signaler om at det kan være aktuelt å delta.

Styret ba universitetsledelsen utrede flere alternative muligheter for å posisjonere UiB og Bergen i videre utvikling av en nasjonal offentlig arena for vår sektor.

Universitetsledelsen har sjekket ut at det i sektoren ikke foreligger planer eller interesse for å etablere nasjonale alternativ til Khrono. Saken var blant annet tema på møte med UiO, NTNU, UiTø og NBMU i juni år. Styret i På Høyden har gjort tilsvarende sonderinger og deler vurderingen av at det i dag ikke finnes reelle alternativ.

Universitetsledelsen og styret i På Høyden deler også vurderingene av at Khrono allerede har posisjonert seg i en nasjonalt ledende rolle som universitetsavis for sektoren. Basert på disse vurderingene har partene drøftet hva som kan være grunnlaget for å gå videre med forhandlinger med OsloMet om nasjonalt eierskap i Khrono.

Universitetsledelsen har også forventninger til at når UiB sammen med OsloMet tar en førende rolle i å utvikle avisen vil dette øke interessen fra andre aktører i sektoren til å gå inn på eiersiden. Universitetsledelsen har derfor lagt som premisse for videre forhandlinger at UiB skal ha en inviterende rolle med hensyn til å innlemme flere aktører i samarbeidet.

I en situasjon der UiB går inn i en nasjonal universitetsavis skal På Høyden videreføres som en lokalavis ledet av en ansvarlig redaktør og et styre nedsatt av UiB. Styret ansetter ansvarlig redaktør på åremål og avisens journalister slik det er i dagens modell.

UiB garanterer videre for at redaksjonen i Bergen tilføres minst tre årsverk som kan avsettes til å produsere stoff for Khrono. De redaksjonelle ressursene vil da være samlokalisert i en Bergensredaksjon. I videre dialog og forhandlinger om nasjonal universitetsavis må styringslinjene klargjøres.

Premissene for videre forhandlinger som skisseres nedenfor har det vært dialog med styreleder i På Høyden om:

Fullmakt til å forhandle om eierskap i nasjonal universitetsavis

Basert på vurderingene ovenfor vil universitetsledelsen be om følgende fullmakt fra styret for videre forhandlinger med OsloMet om eierskap i Khrono:

- Styret gir universitetsledelsen fullmakt til, sammen med styreleder i På Høyden, å forhandle med Khrono og eventuelt andre aktører med tilknytning til universitets- og høyskolesektoren for å sluttforhandle avtale om nasjonal universitetsavis.
- Hensikten er å etablere en nasjonal avis for universitets- og høyskolesektoren som bidrar til økt synlighet, meningsutveksling og debatt for ulike sider av virksomheten ved universiteter og høyskoler innenfor forskning, utdanning og formidling. Det er en premisse om at en nasjonal avis fortsatt skal ha en formålsparagraf som sikrer avisen en fri og uavhengig stilling.
- En avtale om nasjonal universitetsavis må sikre at publikasjonen har organisering og ressurser til å dekke vår sektor også med et redaksjonelt perspektiv utenfor hovedstaden og med et tyngdepunkt i Bergen.

- UiB har i utgangspunktet signalisert en 50%-eierandel i avisen, men skal ha en inviterende rolle med hensyn til å redusere sin eierandel for å innlemme andre aktører i sektoren i samarbeidet

- UiB stiller følgende krav til de organisatoriske rammene for samarbeidet
 - Det skal etableres et styre for avisen. Det forutsettes at hele styret må oppnevnes på nytt. Styrets oppnevningsperiode følger åremålsperioden for redaktør.
 - Redaktørstilling lyses normalt ut som en åremålsstilling. Khrono ledes av en ansvarlig redaktør som enten skal være ansatt ved Osloredaksjonen eller Bergensredaksjonen. Styret peker ut ansvarlig redaktør og fastsetter funksjonsperioden.
 - Det utarbeides klare retningslinjer og rutiner for et tett redaksjonelt samarbeid mellom redaksjonene i Bergen og Oslo og det avsettes ressurser slik at de to redaksjonene kan utvikle et fruktbart arbeidsfellesskap.
 - Som en del av avtalen må det også klargjøres hvordan stedlig ledelse av de respektive redaksjonene skal håndteres.
 - UiB og OsloMet bør tilstrebe å dele posisjonene som redaktør og styreleder mellom seg slik at én posisjon er forankret i Bergen og én posisjon er forankret i Oslo.
 - UiB garanterer for at redaksjonen i Bergen tilføres 3 årsverk som kan avsettes til å produsere stoff for Khrono. Andre aktører som kommer inn på eiersiden kan påvirke både størrelse på redaksjonen og finansiering.
 - Eierskapet foreslås organiseres etter modell av et samarbeidstiltak etter lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 12-4. (se eks.: <http://www.bott-samarbeidet.no/udir-bott/om/mandat/>)

Styret blir forelagt forslag til avtale om universitetsavis til endelig godkjenning.

På Høyden som lokalavis for UiB

Styret la i sitt forrige vedtak om nasjonal universitetsavis til grunn at UiBs videre utredning av en mulig nasjonal avis ikke skal svekke hensyn til lokaldemokrati, fri og kritisk debatt om og ved UiB. Engasjementet ved UiB i forbindelse med arbeidet med nasjonal universitetsavis viser at det lokale perspektivet også må ivaretas på en god måte.

Universitetsledelsen mener at en nasjonal universitetsavis vil kunne ivareta kritisk og fri journalistikk om UiB i saker som har en nasjonal kontekst, men ikke fullt ut ivareta hensyn til fri og kritisk debatt om og ved UiB. Hvis forhandlingene om nasjonal universitetsavis fører frem vil styret derfor få seg forelagt en egen sak med forslag til reorganisering av På Høyden som en lokalavis for UiB, med justert formålsparagraf. Avisens frie og uavhengig skal ivaretas på samme måte som i dag.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Universitetene har et særlig samfunnsansvar for å legge til rette for fri meningsutveksling og debatt. Debatten om nasjonal universitetsavis ved UiB viser betydningen av et sterkt og levende universitetsdemokrati.

Initiativet til en nasjonal universitetsavis gir UiB en unik mulighet til å ta en førende rolle i å etablere en bredere nasjonal arena for meningsutveksling og debatt i universitets- og høgskolesektoren, men samtidig sikre at en nasjonal redaksjon har et redaksjonelt tyngdepunkt utenfor hovedstaden. Skal en nasjonal avis ha legitimitet over tid i sektoren er det en kritisk viktig faktor.

Samtidig er det økende interesse i sektoren for å delta i prosjektet og når UiB nå ønsker å ta en førende rolle vil det også være i vår interesse å sammen med OsloMet være inviterende med hensyn til å få flere institusjoner inn på eiersiden. Ett viktig suksesskriterium vil derfor være at UiBs eierandel blir redusert fordi flere institusjoner kommer til som eiere i den nasjonale avisen.

I utgangspunktet vil UiB legge opp til å finansiere 3 stillinger allokert til nasjonal satsing i Bergensredaksjonen. Hvis flere institusjoner kommer inn på eiersiden vil det imidlertid være naturlig med en dialog om antall stillinger og hvordan stillingene skal finansieres. Det er uansett viktig at det tilstrebes at redaksjonene i Bergen og Oslo er tilnærmet like store.

Hvis styret ønsker å gå videre i prosessen med å etablere en nasjonal universitetsavis, vil universitetsledelsen komme tilbake et forslag til en fremforhandlet avtaletekst til styret. Tilsvarende vil en slik avtale bli forelagt styret ved OsloMet for endelig godkjenning.

Hvis UiB velger å gå inn i en nasjonal avis vil det også bety at styret får forelagt en sak med forslag til hvordan På Høyden kan reorganiseres med en justert formålsparagraf, men ellers styrt etter de samme prinsippene som i dagens modell. Dette er et grep som også vil kunne styrke lokaldemokratiet ved UiB i samsvar med universitetsstyrets forventninger.

Universitetsledelsen vil også som videre oppfølging av denne saken skissere en plan for hvordan arbeidet med internkommunikasjon ved UiB kan styrkes.